CURRENDA

Konstytucje Apostolskie o Roku Jubileuszowym 1925

Τ.

Zawieszenie odpustów i upoważnień w czasie powszechnego Jubileuszu 1925

PIUS BISKUP

SŁUGA SŁUG BOŻYCH NA WIECZNĄ PAMIĄTKĘ.

dkąd tylko — za natchnieniem Bożem — postanowiono, aby w Wiecznem Mieście co pewien okres lat obchodzono Wielki Jubileusz, żadne warunki czasu, stosunków lub podróży nie powstrzymywały nigdy wielkiej ilości wiernych od pielgrzymki w Świętym Roku do Rzymu. Albowiem katolicy wszystkich stanów, nie wyłączając cesarzy i królów, jak o tem świadczy historja, z potrzeby religijnej schodzili się do Stolicy Apostolskiej, aby tu bezpośrednio od samego Biskupa Rzymskiego, następcy św. Piotra, który jest prawowitym stróżem i tłumaczem nauki świętej, a zarazem czystem i nieskażonem źródłem życia nadprzyrodzonego, otrzymać umocnienie we wspólnej wierze i aby tu, przejąwszy się miłością, tą związką doskonałości, obyczaje swoje do wyższej doprowadzić świętości.

Aby więc wierni jak najliczniej szukali w Rzymie obfitszych środków do pobożności i zadośćuczynienia, które tu tylko znaleźć mogą, aby obecnością swoją zaświadczyli, że uznają najwyższą i najdostojniejszą Władzę Rzymskiego Kościoła, postanowił Poprzednik Nasz, Sykstus IV, w roku 1473, żeby po ogłoszeniu Odpustu Jubileuszowego zaraz wszystkie inne odpusty czy te, co już są nadane, czy te, które mają być udzielone, taksamo wszystkie, komukolwiek udzielone poza Rzymem władze pro utroque foro w imieniu i z upoważnienia Stolicy Apostolskiej dyspenzowania lub rozgrzeszenia ustały i zostały zawieszone podczas Roku Odpustowego. Sądzimy więc, że od tego zarządzenia, które następnie Poprzednicy Nasi znacznie złagodzili, stosownie do zmieniających się potrzeb czasu i okoliczności, nie możemy obecnie odstąpić, i to tem mniej, czem łatwiej i wygodniej można odbywać podróże, przygotować i przeprowadzić nawet najliczniejsze pielgrzymki i im większa zachodzi potrzeba dla religji i dla

społeczności ludzkiej, aby jak największa liczba pielgrzymów przybyła do grobów Apostolskich, by połączyć się ściślej z ośrodkiem jedności katolickiej i by ożywić i pielęgnować między sobą najszlachetniejsze uczucia miłości i pokoju. Dodajmy do tego, że pobożny widok tylu synów Naszych, spieszących do Rzymu, choć ich od Nas dalekie kraje i morza oddzielają, poruszy akatolików dobrego ducha i przejmie ich silniejszą tęsknotą za jednością religijną.

A przeto powagą Naszą Apostolską rozporządzamy, jak to Poprzednicy Nasi w podobnej sprawie uczynili, aby zyskanie zwykłych odpustów i wykonywanie upoważnień w Naszem imieniu poza Rzymem ustało i w zawieszeniu było w ciągu całego Roku Świętego z wyjątkiem tych odpustów, które tu wyliczymy.

Chcemy więc, aby z odpustów, które dla żywych są przeznaczone, pozostały nienaruszone i niezmienione następujące:

I. Odpusty, które można uzyskać w godzinę śmierci.

II. Odpust, udzielony tym, którzy na głos dzwonu odmówią Anioł Pański lub inną — stosownie do czasu — modlitwę.

III. Odpusty, nadane za pobożne odwiedzane kościołów, w których w czasie nabożeństwa 40-godzinnego jest wystawiony Najświętszy Sakrament ku czci publicznej.

IV. Odpusty, które zyskiwać mogą towarzyszący Najśw. Sakramentowi niesionemu do chorych lub posyłający przy takiej sposobności kogo innego ze światłem.

V. Odpust, który zyskują *toties quoties* ci, co nabożnie nawiedzają kaplicę Porcjunkuli w kościele N. Marji P. Anielskiej koło Asyżu.

VI. Odpusty, ktorych zwykle udzielają św. Rzym. Kośc. Kardynałowie, Nuncjusze Stolicy Apostolskiej, również Arcybiskupi i Biskupi, podczas gdy celebrują pontyfikalnie, gdy błogosławią, albo w inny jaki powszechnie przyjęty sposób.

Co do wszystkich innych odpustów zupełnych i cząstkowych czy to tych, które Stolica Apostolska bezpośrednio nadała, czy tych, których kto inny w jakikolwiek sposób udzielił lub mógłby udzielić na mocy władzy przyznanej mu samem prawem lub osobnym indultem, postanawiamy, że te wszystkie odpusty przez cały Rok Święty nie mogą przynieść korzyści żywym lecz tylko umarłym. Ponadto powagą niniejszego Listu rozporządzamy, aby oprócz Odpustu Jubileuszowego i tych odpustów, któreśmy powyżej wyszczególnili, żadnych innych nie ogłaszano, nie zapowiadano ani nie zalecano; a to rozkazujemy pod karą klątwy, którą się ściąga *ipso facto* i pod karami, które Ordynarjusze według swego uznania będą wymierzali.

W tym samym celu, dla którego wstrzymaliśmy korzystanie z odpustów, zawieszamy również upoważnienia i zezwolenia w jaki bądź sposób i komukolwiek udzielone do rozgrzeszenia od grzechów Nam i Stolicy Apostolskiej zastrzeżonych, do zwalniania od cenzur, dyspenzowania od ślubów i zamiany tychże, do dyspenzowania ab inregularitatibus i przeszkód; chcemy, aby w czasie Wielkiego Jubileuszu te upoważnienia nikomu poza Rzymem i jego przedmieściami nie przysługiwały.

Aby jednak nie odstępować od porządku nowem prawem zaprowadzonego, te oto czynimy wyjątki:

I. Pozostają w mocy wszystkie upoważnienia, udzielone w jakikolwiek sposób przez Kodeks prawa kanonicznego z wyjątkiem tych, które pochodzą z przywileju nieodwołanego przez Kodeks, jak w kanonach 4 i 613.

II. Taksamo ważne są i pozostają w mocy upoważnienia pro foro externo, udzielone przez Stolicę Apostolską Nuncjuszom, Internuncjuszom, Delegatom Apostolskim oraz Ordynarjuszom miejscowym i Zwierzchnikom Zakonów względem ich podwładnych.

III. Wreszcie, nie zawieszamy wprawdzie tych władz poza Rzymem, których Św. Penitencjarja Nasza zwykle udziela *pro foro interno* Ordynarjuszom albo Spowiednikom, lecz niech one będą względem tych jedynie penitentów używane, którzy, według sądu Ordynarjusza lub Spowiednika w czasie, kiedy się spowiadają, nie mogą udać się do Rzymu bez wielkiej niedogodności.

Taka zaś jest wola Nasza i tak nakazujemy, aby wszystkie te zarządzenia, w niniejszym Liście zawarte były stałe, ważne, mocne, i usuwające wszystko, cokolwiek mogłoby się im sprzeciwiać.

Chcemy także, aby odpisy albo wyjątki tego Listu, również drukowane egzemplarze, jeżeli będą podpisane ręką któregokolwiek publicznego notarjusza i będą zaopatrzone pieczęcią osoby w godności kościelnej postawionej, miały tę samą wiarę, co niniejszy List, gdyby go komu przedłożono lub okazano.

Nikomu więc nie wolno tego oto pisma, które zawiera zawieszenia, orzeczenia i wolę Naszą naruszyć, ani się mu lekkomyślnie sprzeciwić. Jeśliby jednak któś na to się zuchwale odważył, niech wie, że ściągnie na siebie gniew Boga Wszechmogącego i św. Apostołów, Piotra i Pawła.

Dan w Rzymie u św. Piotra, dnia 5, miesiaca lipca roku 1924, w trzecim roku Pontyfikatu Naszego.

O. CARD. CAGIONO S. R. E. Cancellarius

O. CARD. GIORGI Poenitentiarius Maior

II.

Odpusty Roku Jubileuszowego dla zakonnic i innych osób, stałą przeszkodą wstrzymanych (od udania się do Rzymu) — oraz stosowne upoważnienia do rozgrzeszenia i zmiany ślubów.

PIUS BISKUP

SŁUGA SŁUG BOŻYCH NA WIECZNĄ PAMIĄTKĘ.

Jest to zgodne z urzędem apostolskim, który za łaską Bożą sprawujemy, i prawdziwie odpowiada najgorętszej miłości, którą obejmujemy całą poleconą Nam Owczarnię Pańską, jest to także po myśli zwyczajów i zarządzeń Poprzedników Naszych, abyśmy po przygotowaniu przez poprzednie Konstytucje środków zadośćuczynienia i po zaopatrzeniu w pomoce zbawienne tak mieszkańców Rzymu jakoteż przychodniów, którzy będą mogli spełnić przepisane warunki dla dostąpienia odpustu Jubileuszowego — pomyśleli teraz o daleko większej liczbie tych, którym niejedno przeszkodzi, że do Rzymu nie przybędą, ani też

przepisanych nawiedzin czterech Bazylik nie odbędą. Mamy na myśli tych, którzy w klasztorach żyją, albo w niewoli nieprzyjacielskiej przebywają, albo we więzieniach są umieszczeni, albo chorują — ci wszyscy zupełnie nie będą mogli uczynków z okazji Jubileuszu nakazanych dla oczyszczenia duszy podjąć ani ich dokonać. A przeto życzliwość Nasza dla nich skłania Nas, abyśmy im w ich położeniu i nieszczęściu przyszli z pomocą i to tembardziej, gdyż spodziewamy się, że ich wspólne modlitwy, połączone z zasługami niewinnego życia, spędzonego na rozmyślaniu o rzeczach Bożych, na ćwiczeniu się w cnotach chrześcijańskich, na znoszeniu utrapień i cierpień w duchu pokuty, wyjednają katolikom u Pana Boga te dobra duchowe, o których dokładnie wspomnieliśmy, zapowiadając Jubileusz i zachęcając, aby się o nie modlono.

A zatem na podstawie niniejszego zezwolenia mogą dostąpić odpustu jubileuszowego — a w jaki sposób, zaraz powiemy — bez nawiedzenia grobów Apostolskich i patrjarchalnych Bazylik w Rzymie, następujące tylko osoby:

I. Najpierw wszystkie zakonnice, które żyją w klasztorach i obowiązane są do ścisłej klauzury; taksamo należące do takich klasztorów probantki, postulantki i nowicjuszki, a także i te osoby, które w tych klasztorach mieszkają w celu wychowywania się lub z innej słusznej przyczyny, chociażby tam tylko przez większą część roku przebywały. Od tego dobrodziejstwa nie wyłączamy niewiast, które, razem z niemi mieszkając, ze względu na obowiązki służby, jakoteż dla zbierania ofiar, poza klasztor wychodzą.

II. Wszystkie Siostry, o ślubach zwykłych, żyjące w Zgromadzeniach prawa papieskiego lub diecezjalnego, chociaż nie są zobowiązane do ściślejszej klauzury; również ich nowicjuszki, probantki i wychowanki, także t. zw. półinternistki – z wyjątkiem eksternistek — i inne osoby, które mają z niemi wspólny stół i stałe lub czasowe zamieszkanie.

III. Podobnie i Oblatki, czyli pobożne niewiasty, wspólne życie wiodące, chociażby ślubów nie składały, byleby tylko ich Zakłady przez władzę Kościoła były zatwierdzone, czy to na stałe, czy czasowo tylko dla próby; również ich nowicjuszki, probantki, wychowanki i inne osoby, mieszkające z niemi w tym samym domu, jak to pod II. o Siostrach zakonnych powiedzieliśmy.

IV. Wszystkie tercjarki, do jakiegokolwiek Zakonu należące, które — za potwierdzeniem Kościoła — mieszkają wspólnie pod jednym i tym samym dachem, jak również osoby, o jakich wyżej wspomniano, wspólnie z niemi mieszkające.

V. Dziewczęta i kobiety, żyjące w pensjonatach czy konwiktach (*Conservatoriis*), chociażby te Instytuty nie były prowadzone przez Zakonnice, Siostry Zgromadzeń zakonnych, Oblatki czy Tercjarki.

VI. Anachoreci i pustelnicy, nie ci jednak, którzy, nie mając żadnej klauzury, żyją wspólnie lub w odosobnieniu pod rozkazami Ordynarjuszów i pod pewnemi prawami, lecz ci, którzy w ustawicznej, choć niekoniecznie w ścisłej klauzurze i samotności żyjąc, oddają się rozmyślaniu jako mnisi lub zakonnicy, n. p. zreformowani Cystersi N. Marji P. w Trappa, Kameduli i Kartuzi.

VII. Wierni chrześcijanie obojga płci, którzy są w niewoli nieprzyjacielskiej, albo siedzą we więzieniu, albo na wygnaniu lub karnem osiedleniu żyją albo na roboty przymusowe zostali skazani; również duchowni i zakonnicy, którzy w klasztorach albo innych domach w celu poprawy są przetrzymywani.

VIII. Wierni chrześcijanie obojga płci, którym choroba lub słabowite zdro-

wie nie pozwala w ciągu Roku Jubileuszowego udać się do Rzymu albo w Rzymie nawiedzić wyznaczonych Bazylik patrjarchalnych; również osoby, które za umówioną zapłatą lub z własnej ochoty stale pielęgnują chorych w szpitalach; także robotnicy, którzy, codzienną pracą zarabiając na utrzymanie, nie mogą opuszczać pracy przez tyle dni i godzin; wreszcie starcy, którzy siedmdziesiąty rok życia swego przekroczyli.

Tych wszystkich więc razem i każdego z osobna usilnie upominamy, aby dogodnej sposobności, jaką im Chrystus Odkupiciel, który chce zgładzić grzechy nasze, w miłosierdziu Swojem przez Kościół podaje, nie zaniedbali i nie opuścili, lecz aby w Roku Odpustowym oczyścili dusze i do świętszego życia zdążali.

Każdy niech szczerze robi rachunek sumienia, niech żałuje za grzechy swoje, wzdychając i płacząc, niech je zmywa w ożywczym Sakramencie Pokuty i niech za nie czyni zadość przez stosowne umartwienia; potem niech wszyscy przystąpią do uczty niebieskiej z taką naprawdę czcią, wiarą i miłością, aby z niej wracali ochotni i gotowi do życia anielskiego. Przyjąwszy Pana Jezusa do serc swoich, niech się przytem pomodlą gorąco na intencję Naszą; mianowicie o to niech najusilniej błagają, aby Pan Jezus, po usunięciu przyczyn nieporozumień i niezgody, trwałego pokoju użyczył pomiędzy narodami; również, aby zesłał niebieskie łaski na odszczepieńców i przywrócił ich do Kościoła Swego i żeby nie dopuścił, aby owa Ziemia święta, którą On Sam trudem Swoim uprawił i Krwią Swoją uświęcił, była znieważona i splamiona i dostała się pod zwierzchnictwo wrogów Jego Krzyża.

Co się zaś tyczy nawiedzenia czterech Bazylik w Rzymie, to ten uczynek niech zastąpią przez inne pobożności i miłości dzieła, które Ordynarjusz czy to sam wyznaczy, czy też nałoży je przez roztropnych spowiedników, mając jednak na względzie stan, zdrowie każdego, jakoteż okoliczności miejsca i czasu.

A przeto, ufając w miłosierdziu Boga Wszechmogącego i opierając się na powadze Św. Apostołów Piotra i Pawła, tym wszystkim i każdemu z osobna, których wymieniliśmy wyżej, udzielamy najzupełniejszego odpuszczenia, przebaczenia i darowania wszystkich kar za grzechy, jeżeli prawdziwie pokutować będą i w ciągu Roku Świętego wyspowiadają się i Komunję św. przyjmą, jeśli się pomodlą do Boga na intencję Naszą, jaką wskazaliśmy wyżej, wreszcie, jeżeli zamiast nawiedzeń Bazylik, inne nałożone im uczynki spełnią, lub gdyby niebezpieczna choroba im przeszkodziła, rozpoczną je przynajmniej wykonywać; a nawet w hojnej szczodrobliwości Apostolskiej zezwalamy i udzielamy odpustu zupełnego w ciągu Roku Świętego po raz drugi tym, którzy nałożone sobie uczynki powtórzą taksamo jak tym, którzy ogólnie wszystkim przepisane uczynki wypełnili.

Następnie pozwalamy każdemu z wyżej wymienionych, aby wybrał sobie spowiednika, który według przepisu Kodeksu ma aprobatę od swojego Ordynarjusza; temu spowiednikowi, nie odejmując tych upoważnień, które już z innego tytułu posiada, zezwalamy na mocy niniejszej Konstytucji, aby mógł rozgrzeszać, ale tylko na spowiedzi odbywanej dla uzyskania odpustu Jubileuszowego, osoby wyżej wymienione od jakichkolwiek cenzur i grzechów nawet tych, które są zastrzeżone Stolicy Apostolskiej szczególnym sposobem (speciali modo) — nie upoważniamy go jednak do rozgrzeszenia od wypadków specialissimo modo zastrzeżonych, tudzież od grzechu herezji formalnej i jawnej.

Spowiednik ma zadać pokutę zbawienną i inne uczynki według postanowień prawnych i zasad nauki moralnej. Ponadto temu spowiednikowi, którego sobie zakonnica (monialis) wybierze, udzielamy upoważnienia do dyspenzowania jej od jakichkolwiek ślubów prywatnych, które po uroczystej profesji uczyniła a które nawet nie były w sprzeczności z regułą zakonną. Upoważniamy również spowiedników wyżej wspomnianych do dyspenzowania od ślubów prywatnych, jakie uczyniły Siostry w Zgromadzeniach o ślubach zwykłych: Oblatki, Tercjarki zakonne, dziewczęta i kobiety w pensjonatach wspólnie życie wiodące — przez zamieniania tych ślubów na inne, z wyjątkiem tych, które Nam i Stolicy Apostolskiej są zastrzeżone; przy zamianie ślubów na inne, mogą zwalniać nawet od ślubów pod przysięgą uczynionych.

Napominamy zaś Czeigodnych Braci Biskupów i innych Ordynarjuszów miejscowych, aby, idąc za przykładem Apostolskiej dobrotliwości Naszej, nie wzbraniali się udzielić tym spowiednikom, których sobie wierni na mocy niniejszej Konstytucji wybiorą, władzy do rozgrzeszania od wypadków, które im są zastrzeżone.

W tem miejscu orzekamy, że zarządzenia i rozkazy niniejszego Listu we wszystkich częściach są i pozostaną ważne, mocne i trwałe i że nic nie może wstrzymać ich wykonania. Chcemy wreszcie, aby odpisy albo wyjątki tego Listu, również drukowane egzemplarze, jeżeli będą podpisane ręką któregokolwiek publicznego notarjusza i będą zaopatrzone pieczęcią osoby, w godności kościelnej postawionej, miały tę samą wiarę, co List niniejszy, gdyby go komu przedłożono lub okazano.

Nikomu więc nie wolno tego oto pisma, w którem wypowiedzieliśmy orzeczenia, zezwolenia i ograniczenia i wyraziliśmy wolę Naszą, naruszyć, ani się mu lekkomyślnie sprzeciwić; jeśliby jednak ktoś na to się zuchwale odważył, niech wie, że ściągnie na siebie gniew Wszechmogącego Boga i Św. Apostołów Piotra i Pawła.

Dan w Rzymie u św. Piotra, dnia 30, miesiąca lipca roku 1924, w trzecim roku Naszego Pontyfikatu.

O. CARD. CAGIANO
S. R. E. Cancellarius

O. CARD. GIORGI
Poenitentiarius Maior

L. 5923.

Pielgrzymka polska do Rzymu w Roku Jubileuszowym 1925.

Bardzo wiele osób, zgłaszając swój udział w pielgrzymce jubileuszowej, prosi o szczegółowe informacje lub odpowiedź na stawiane pytania. Komitet wykonawczy, nie będąc w stanie każdemu z osobna odpisywać, będzie informował uczestników pielgrzymki przez dzienniki.

- 1. Pielgrzymka wyjedzie z Polski 27 kwietnia 1925 w Rzymie będzie bawić od 2—12 maja, powrót do kraju nastąpi około 17 maja 1925 r.
- 2. O paszport będzie się czas starać w lutym i marcu roku przyszłego. Każdy będzie musiał osobiście wyrobić sobie paszport w swojem Starostwie i zapłacić jego koszta wizy paszportów załatwi i opłaci Komitet.

Po zamknięciu listy ogłoszeń poczyni Komitet starania u Władz o ulgi paszportowe, które niebawem poda do wiadomości uczestników.

- 3. Również każdy funkcjonarjusz państwowy sam musi prosić o urlop swą Władzę przełożoną, Komitet zaś wniesie prośby do Władz centralnych, by na udzielanie urlopów na pielgrzymkę zezwoliły.
- 4. Gdzie i w jakiej wysokości składać pieniądze, będzie podane przez dzienniki w listopadzie. Ostateczny termin do uiszczania wpłaty będzie do końca stycznia 1925. Ceny poprzednio podane nie będą podwyższone, w cenach tych objęta jest podróż koleją tam i z powrotem, całe utrzymanie, wizy paszportów, wstępy na wystawę misyjną, do muzeów i dorożki do miejsc dalszych.

Dojazd z domu do stacji, na której się wsiada do pociągu pielgrzymkowego, odbywa się na własny koszt.

Czy będzie można wracać osobno i korzystać z ulg, wyjaśni się później.

- 5. Wszystkie klasy jadą w wagonach osobowych, każdy uczestnik będzie miał miejsce do siedzenia zapewnione. Osobnych wozów sypialnych nie będzie.
- 6. W Rzymie będą pielgrzymi rozmieszczeni według klas w kilku punktach, z zapewnieniem przyzwoitego noclegu i utrzymania a dla zwiedzania miasta podzieleni na grupy z osobnymi przewodnikami. Gdy trzeba będzie reprezentować całą pielgrzymkę, n. p. na audjencji, w czasie nabożeństw i t. p., występować będą wszyscy wspólnie.
 - 7. W pielgrzymce mogą brać udział nietylko księża, ale i świeccy obojga płci.
- 8. Po uiszczeniu pieniędzy, każdy uczestnik otrzyma legitymację, opatrzoną pieczęcią Komitetu, która mu ułatwi uzyskanie paszportu, a nadto drukowany przewodnik, w którym znajdzie informacje o zaopatrzeniu się na podróż, o stroju na audjencję u Ojca św., szczegółowy rozkład jazdy i program pielgrzymki.

W miarę potrzeby dalsze informacje będzie Komitet podawał do wiadomości częściowo przez Komitety diecezjalne, częściowo przez dzienniki.

Ks. Dr Wojciech Tomaka
Przewodniczący Komitetu Wykonawczego

L. 6012.

Rekolekcje dla kapłanów.

W Domu rekolekcyjnym OO. Jezuitów w Dziedzicach (Śląsk Cieszyński) mogą P. T. Kapłani odprawiać w każdej porze roku rekolekcje pojedynczo sami lub pod kierunkiem jednego z Ojców. Zgłoszenia przyjmuje: Ks. Józef Bok T. J., rektor.

Składki na Uniwersytet w Lublinie

należy bezzwłocznie przesłać do Kurji Biskupiej; jeżeli P. T. Rządcy kościołów przesłali je wprost do Lublina, zawiadomią Nas w terminie do 25 listopada b. r., jaką kwotę tam przesłali.

FIFT

Z Wydawnictw

polecamy:

a) X. Józef Kłos: "Kościół katolicki a posłannictwo narodu". Skład główny w Drukarni i Księgarni Św. Wojciecha w Poznaniu. Cena egzempl. 50 groszy.

b) Dla młodzieży:

Zjednoczenie Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej wydało szereg nowych książeczek, które w pracy w Stowarzyszeniach oddadzą wielką usługę:

X. Wal. Adamski: "Zarys psychologji młodzieży" (cena 1.30 zł).

X. A. Rogóż: "W górę serca!" - 5 kazań okolicznościowych (1.80 zł).

X. Fr. Walczyński: "Msza polska" (1.50 zł) i "Pieśni do św. Stanisława Kostki" (0.90 zł). — na dwa głosy.

W. Alp: "O Stanisławie, Patronie Ty nasz" — oraz: "My chcemy Boga" (po 20 gr).

Zb. Topór: "Święto Młodzieży" — kompletny materjał na Wieczornicę w dniu święta młodzieży.

Adres: Spółka Zjednoczenia Młodzieży – Poznań, Pocztowa 15.

Z KURJI BISKUPIEJ.

W Tarnowie, dnia 1 listopada 1924

Ks. Roman Sitko

† Leon Biskup